

Remissvar

Vårt diarienummer:
2024-01753

Ert diarienummer:
LI2024/01199

Datum:
2024-08-29

Regeringskansliet, Landsbygds- och
Infrastrukturdepartementet
Enheten för skog, miljö och forskning

Remiss av betänkandet SOU 2023:84 En hållbar bioekonomistrategi - för ett välmående fossilfritt samhälle samt delbetänkandet SOU 2023:15 Förnybart i tanken, Ett styrmedelsförslag för en stärkt bioekonomi

Sammanfattning

Vinnova står bakom utredningens förslag till vision och övergripande mål för bioekonomistrategin i betänkandet SOU 2023:84 som bedöms vara av avgörande strategisk betydelse för Sverige och uppskattar förslaget tydliga, ambitiösa och mätbara indikatorer. Vinnova bedömer att utredningens förslag på en stabil och långsiktig nationell finansiering av forskning och innovation, som möjliggör att bioekonomistrategins mål nås, stärker Sveriges konkurrenskraft och ökar takten för den gröna omställningen av både näringslivet och samhället. Detta ligger i linje med Vinnovas inspel till regeringens forsknings- och innovationsproposition.

Förslagets omfattning, genomförande och uppföljning kommer kräva nationell kraftsamling för utveckling av svensk cirkulär bioekonomi för ett välmående fossilfritt samhälle. Vinnova bedömer att ökad innovationsförmåga och bransch- och sektoröverskridande samarbete är avgörande för att skapa konkurrenskraftiga biobaserade värdekedjor och lösningar för en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar omställning som ger välstånd i hela Sverige.

Vinnova ser positivt på förslaget om en ny tvärvetenskaplig forskarskola, ökad satsning på tvärvetenskaplig forskning samt att genomföra satsningar på test- och demonstrationsmiljöer för biobaserade lösningar men motsäger sig förslaget att den satsningen ska genomföras inom Vinnovas nuvarande anslag då bedömningen är att ett sådant budgetutrymme inte finns i rådande budget.

Vinnovas rekommendation är att satsningar på banbrytande teknologier, generellt och bioteknik specifikt, och utveckling av nya program beaktas i utformandet. Vinnova bedömer att en bioekonomistrategi kan ses som en viktig möjliggörare i pågående arbete med teknikstrategi (KN2024/00977) och är en möjliggörare, inte minst för deep tech bolag inom innovationsområdet.

Vinnova
Sveriges innovationsmyndighet

Besöksadress:
Mäster Samuelstgatan 56,
101 58 Stockholm
Telefon: 08 473 30 00
www.vinnova.se

Fakturaadress:
Vinnova, FE 34, 838 73 Frösön
Levaransadress:
Klara Norra Kyrkogata 14, 101 58 Stockholm
Organisationsnummer: 202100-521

Vinnovas ställningstaganden

Avsnitt 9.5 ”Fler svenska bioekonomiexperter inom EU:s institutioner”

Det behövs fler sekonderade nationella experter vid EU:s institutioner vilket ställer krav på finansiellt stöd. Detta ligger i linje med Vinnovas inspel till regeringens forsknings- och innovationsproposition. Bioekonomi nämns i EU:s strategiska agenda för 2024-2029 som antogs vid Europeiska rådets möte den 27 juni 2024. Vinnova står bakom utredningens förslag på ökad internationellt samarbete kring bioekonomi inom EU genom att finansiera nationella experter inom EU:s institutioner och etablera bioekonominätverk inom EU. Vinnova bedömer att Sverige har stort relevans i bioekonomifrågor inom EU, och en nationell bioekonomistrategi med tydliga mål kommer att vara av avgörande betydelse för internationellt samarbete som gör skillnad.

Vinnova anser också att en stark och konkurrenskraftig svensk forskning och innovation inom EU tillgodoses genom att skapa förutsättningar för att öka svenska aktörers konkurrenskraft i kommissionens forsknings- och innovationsprogram. Baserat på Vinnovas uppdrag ställer sig Vinnova därför inte bakom förslaget att Vinnova ska finansiera nationella experter inom EU:s institutioner inom bioekonomiområdet. Vinnova ser att myndigheten skulle göra ännu större skillnad med ett ökat anslag på minst 50 miljoner kronor, fördelat på fem år, öronmärkta till planeringsbidrag för forskning och innovation inom bioekonomi-området samt finansiellt stöd för svenska Fol-aktörer att delta event arrangerade av relevanta forskningsprogram inom EU för att säkerställa ökad närvaro av svenska Fol-aktörer i EU.

Avsnitt 9.5 ”Ökad satsning på tvärvetenskap och tvärspektoriell kunskapsuppbyggnad”

Vinnova välkomnar förslaget om ökad satsning på tvärvetenskaplig och tvärspektoriell kunskapsuppbyggnad då Vinnova sedan lång tid har god erfarenhet av den typen av satsningar och har en omfattande befintlig insatsportfölj inom bioekonomiområdet och andra innovationsområden som har bäring på förslaget.

Utredningen pekar på att bioekonomi och cirkulär ekonomi är överlappande och för att bygga resilienta och cirkulära biobaserade försörjningskedjor över lång tid är dessa två ekonomier starkt sammankopplade vilket Vinnova vill understryka. Vinnova bedömer liksom utredarna att tvärvetenskaplig och tvärspektoriell kunskapsuppbyggnad är centralt för att skapa förutsättningar för systemförändrande innovation och försörjningsförmåga och vill betona att utveckling av regelverk för att främja, tillåta och stödja implementeringen av biobaserade lösningar bör utgöra en viktig del i satsningen.

Avsnitt 9.5 ”Etablera en nationell tvärvetenskaplig forskarskola”

Vinnova ställer sig bakom förslaget på en tioårig nationell tvärvetenskaplig forskarskola och välkomnar ett ökat anslag för att genomföra insatsen som enligt förslaget ska genomföras tillsammans med myndigheterna Formas och Energimyndigheten.

Avsnitt 9.5 ”Stöd till test- och demonstrationsmiljöer för biobaserade lösningar”

Vinnova har lång erfarenhet av att stimulera test- och demonstrationsmiljöer och ger idag stöd till svenska forsknings- och innovationsaktörer som både utvecklar och får tillgång till test- och demonstrationsanläggningar som nyttiggör biobaserade lösningar. Vinnova välkomnar därför förslaget om en riktad satsning för test- och demonstrationsmiljöer för biobaserade lösningar som långsiktigt kan

Vinnova
Sveriges innovationsmyndighet

Besöksadress:
Mäster Samuelstgatan 56,
101 58 Stockholm
Telefon: 08 473 30 00
www.vinnova.se

Fakturaadress:
Vinnova, FE 34, 838 73 Frösön
Levaransadress:
Klara Norra Kyrkogata 14, 101 58 Stockholm
Organisationsnummer: 202100-521

främja innovation inom bioekonomiområdet genom att underlätta etablering, användning, tillgängliggörande och utveckling av Fol-miljöer som möjliggör en hållbar och globalt konkurrenskraftig produktion i Sverige.

Vinnova motsäger sig dock att en satsning skulle genomföras inom Vinnovas nuvarande anslag då vi bedömer dels att det utrymmet inte finns tillgängligt, dels att området behöver förstärkas med ytterligare satsningar. Vidare bör policyutveckling och utveckling av regelverk för att främja, tillåta och stödja de biobaserade lösningar beaktas i det som testas och demonstreras, för att bidra till en systemförflyttning.

I detta ärende har generaldirektör Darja Isaksson beslutat. Handläggarna Karoliina Junka och Andrew Marais har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också tf enhetschef Ida Langborg deltagit.

Darja Isaksson